

N:o 6

A.-B. Centraltryckeriet
Örebro 1918

Juni 1918

Äges af:
Svenska Brandmänna-
Förbundet
Utkommer en gång i mån.

Redaktör och utgivare:
ARV. W. SVENSSON
ÖREBRO
Telefon 26

Prenumerationspris:
Kr. 3:50 för år. Lösn. 25 öre

Annonserpriser:
I texten 1 kr., å andra platser
70 öre pr cm. och spalt

MEDALJÖR.

En högtidlig medaljutdelning ägde den 1 juni rum å brandstationen i Karlskrona, då brandstyrelsens ordförande C. Carlsson i närvaro af brandstyrelsens ledamöter och hela fasta kårens personal öfverlämnade Kungl. Patriotiska sällskapets mindre medalj i guld till brandmästaren och förste maskinisten S. A. Andersson, som då varit i brandkårens tjänst i 27 år.

Brandstyrelsens ordförande höll ett varmbjärtat tal till medaljören, hvori han framhöll sin glädje, att för många års nitiskt och plikt-troget arbete få öfverlämna

detta minnestecken som en ringa erkänsla af det samhälle Andersson under 27 år troget tjänat.

Brandmästare Andersson antogs till smedsmästare vid brandkåren den 1 juni 1891, befordrades till maskinmästare den 1 okt. 1907. Vid brandkårens omorganisation år 1911 öfvergick Andersson i den nya kåren med titel maskinistsergeant, hvilken titel innevarande år utbyts mot titeln brandmästare och 1:ste maskinist.

Brandm. Andersson sköter med lika stort nit och intresse fortfarande sin befattning vid brandkåren. A. N.

Eldfarlighetsprof med blåslampor.

Orsaken till en mängd på senare åren inträffade eldsvådor och eldsvådetillbud har visat sig vara en liten nyttig tingest, som vunnit stor användning både inom och vid sidan af industrien, nämligen lödlampor med eldfarlig vätska. Af dessa lampor äro för närvarande åtekilliga typer i bruk, alla af samma grundkonstruktion med förgasning af fotogen, gasolja, bensin eller dylika oljor. De upprepade eldsolyckor, som lamporna vållat, särskildt vid upptining af frusna vattenledningsrör, har gifvit Tarifföreningen anledning att hos Tekniska Högskolans materialpröfningsanstalt låta verkställa undersökning af eldfara, uppkommande genom blåslågors inverkan på en rörad och putsad trävägg. Profvet, som nu slutförts, har gifvit rätt intressanta resultat.

För profvet inköptes två lödlampor, den ena afsedd för fotogen, märkt »Tarantella» Primus N:o 605», och den andra för gasolja, märkt »The Swedish» Primus N:o 854», båda tillverkade af Aktiebolaget B. A. Hjorth & Co., Stockholm. Undersökningen, som afsåg att utröna, på hvad sätt eldfara kan uppstå genom att blåslågor riktas mot en rörad och putsad trävägg utfördes i följande ordning:

- 1) Jämförande prof mellan lågornas temperatur och storlek.
- 2) Utrönande af en motstående stenväggs inverkan på temperaturen i lågan.
- 3) Utrönande af lågornas inverkan på en rörad och putsad trävägg.

1) Jämförande prof; lågans temperatur och storlek.

Tändningen skedde för båda lamporna på vanligt sätt efter brännarens uppvärmning medelst låga från den undertill belägna sprit-skålen och efter rensning af brännaren. Lamporna voro vid försökens början fyllda med brännvätska. Trycket i brännbehållaren vidmakthölls genom upprepad pumpning med därtill afsedd pump. Temperaturen undersöktes i lågans centrumlinje och i dess fortsättning framåt i lågans riktning. Brännarrörets centrumlinje var vid fotogenlampan horisontal, men bildade vid gasoljlampan med horisontalplanet en vinkel uppåt af 40°. Yttre temperaturen i rummet var 10 à 14° C.

Profningsresultat:

Lågornas temperatur utgörä medeltal under

20 minuter. Den synliga lågans längd var för båda lamporna cirka 15 cm.

Afstånd från brännarrörets mynning i cm.	Temperatur i °C.	
	Gasoljlampan	Fotogenlampan
2	850	900
15	350	540
35	150	240
50	85	160
75	50	95
90	45	65
120	—	25

2) Temperaturen i låga, riktad mot stenvägg.

Undersökningen utfördes med fotogenlampan i likhet med föregående. Blåslågan riktades dels ut i fria luften, dels mot stenvägg, befintlig på 37 cm. afstånd från brännarrörets mynning. Trycket i behållaren vidmakthölls som förut genom pumpning. Temperaturen i lågan mättes på ett afstånd af 35 cm. från rörmynningen, i senare fallet alltså 2 cm. från väggen.

Profningsresultat:

Tid efter lampans tändning i minuter	Temperaturen i °C.	
	i fria lågor	i låga riktad mot stenvägg
5	210	210
10	240	270
20	240	350
30	250	375
40	275	400
50	325	430
60	375	455

3) Lågornas inverkan på en rörad och putsad trävägg.

Undersökningen utfördes med fotogenlampan mot en rörad och putsad trävägg af dimensionerna 73×69×7,5 cm. Träväggen bestod af dubbla lager 1 $\frac{1}{4}$ " bräder, lagda i kors, och var på vid pågående byggnadsarbete vanligt sätt enkelrörad och putsad med kalkbruk.

Väggen stod på ett afstånd af

- a) 52 cm. från brännarrörets mynning.
- b) 37 » » » » »
- c) 22 » » » » »

Termometrarna, resp. termoelementet, sattes på ett afstånd af 2 cm. från väggen och på båda sidor om densamma i samma vertikallinje som brännarrörets centrumlinje och i den punkt, där temperaturen var högst. Lampan, rymmande 1 liter, var vid försökets början fylld med fotogen och kraftigt uppumpad. Vidare pumpning under försökets gång förekom ej.

Profningsresultat:

a) Träväggen 52 cm. från brännarrörets mynning. Termometrarnas höjd öfver brännarrörets centrumlinje = 26 cm.

Tid efter lampans tändning i minuter	Temperatur i °C.		
	Främre termometern	Bakre termometern	Rums-termometern
5	50°	17°	14°
20	75°	17°	—
50	100°	18°	18°
65	160°	35°	—
100	126°	43°	15°
Lampnan slocknade			

Inga sprickor i putsen kunde iakttagas.

b) Träväggen 37 cm. från brännarrörets mynning.

Termometrarnas höjd öfver brännarrörets centrumlinje = 16 cm.

Tid efter lampans tändning i minuter	Temperatur i °C.		
	Främre termometern	Bakre termometern	Rums-termometern
5	100°	12°	10°
10	122°	14°	—
15	öfver 360°	35°	—
100	öfver 360°	36°	14°
Lampnan slocknade			

Efter undersökningens slut och väggens afkyllning uppstodo två mindre sprickor i putsen.

c) Träväggen 22 cm. från brännarrörets mynning.

Termometrarnas höjd öfver brännarrörets centrumlinje = 2 cm.

Tid efter lampans tändning i minuter	Temperatur i °C.		
	Främre termometern	Bakre termometern	Rums-termometern
5	250°	20°	11°
10	300°	33°	—
15	400°	48°	—
30	630°	107°	—
45	660°	127°	16°
60	600°	128°	—
80	500°	135°	—
110	450°	125°	—
125	400°	139°	—
128	300°	145°	—
130	280°	150°	—
132	150°	156°	11°
Lampnan slocknade			

Efter 25 minuter var temperaturen på putsens baksida invid träytan större än 360°. Efter 40 minuter började fogarna i träet att brännas svarta.

- » 50 » konstaterades bakom väggens vid sidan af lågans angreppspunkt rök och trägaser.
- » 100 » uppstod en spricka i putsen. Röken af träet (brandröken) ökade i styrka, träflisor började glöda.
- » 132 » slocknade lampnan. Glödningen af träet i väggen fortsatte.
- » 145 » d. v. s. 13 minuter efter lampans slocknande *fattade väggen eld* å baksidan.

Sedan elden släckts med vatten, kunde ingen annan spricka eller skada å putsen upptäckas utom hvad som i det föregående sagts.

*

De verkställda profven visa tydligen, att lödlamporna, använda för upptining af frusna ledningarör, äro synnerligen eldfarliga. Då vattenledningarör ofta äro dragna utefter putsade träväggar, kommer en upptining af på så sätt dragna rör med blåslampor, enligt hvad profvet visar, ovillkorligen att efterlämna en upphettning i väggen, som om lampnan tillräckligt länge fått verka medförr väggens antändning. Risken för eldsolycka blir så mycket större, som putsen å väggen synes i hufvudsak bibehålla sitt vanliga utseende, ehuru tändning sker innanför densamma. Blåslampor som upptiningsmedel synas därför böra helt utdömas.

(Gjallarhornet)

AGENTER

antagas för **Brandsäkra automatiska**

AFFALLSKÄRL

Hög provision. Svar ställas till

Brandchefen, Norrköping.

Henrikssons prisbel. motorsprutor

Försäljas genom

ALLMÄNNA BRANDREDSKAPSAFFÄREN

E. BERGSTRÖM & Co. STOCKHOLM K.

Telegramadress: "Ideal".

Rikstelefon 2258.

HENRIKSSONS BRANDSLÄCKARE

RAPID & PUMP-RAPID

sa mt Brandsläckaren n:o 76, modell 1914, 12 liter. Ny för året.

Samtliga godkända af Tarifföreningen.

Försäljas genom

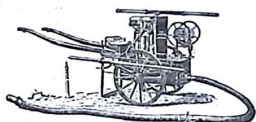
HUGO KNOCHENHAUER, Stockholm.

Telegramadress: Knochenhauer.

Rikstelefon 57 99.

Pump-Rapid

Telegraf-adr.:
Sprutbolaget

HENRIKSSONS ^{Prisbelönta} Handkraftsprutor

försäljas genom

Hrr Järn- & Redskapshandlare

sa mt i parti från fabriken.

A.-B. S. HENRIKSSONS Sprutfabrik,
och Mekaniska Verkstad. STOCKHOLM 4.

Rikstelefon
6053

Billmans Fabriks- & Handels-Aktiebolag

REGERINGSGATAN 88

STOCKHOLM

Telegrafadress: •BILLMANS R. T. 4811"

ALLM. TEL. 4480.

RIKSTEL. 4811.

BRANDREDSKAP

AF ALLA SLAG.

Allarmhorn

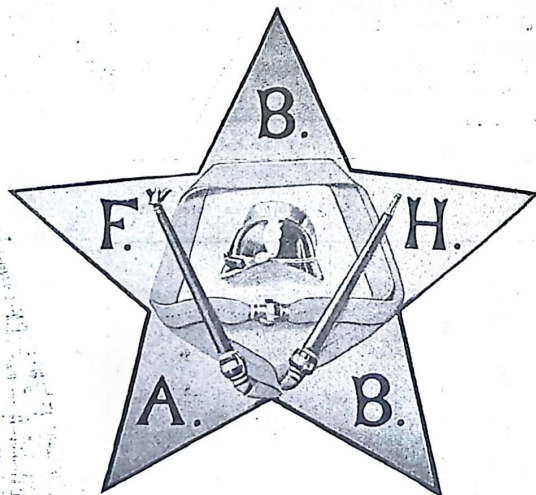
af Stockholms modell, förnicklade,
finnes åter i lager.

Uppgör förslag till utrustningar.

Lämnar kostnadsförslag.

Katalog på begäran.

Erhållit 2 Guld- och 20 Silfvermedaljer.

Hudiksvalls brandväsende.

Hudiksvall, stapelstad i Hälsingland, Gäfleborgs län, vid en från Bottniska viken långt inskjutande fjärd, på näset mellan Lillfjärden och Huddviks och den yttre, stora fjärden eller Hudiksvallsfjärden.

Staden har öfver 7,000 invånare. Hudiksvall är näst Gäfle Norrlands äldsta stad, anlagd på grund af Johan III:s bref 10 nov. 1581 vid Hornåus utlopp i Lillfjärden på ågor som tillhört Huddviks och Vallens kyrkobyar, hvaraf namnet Hudiksvall förklaras.

År 1640 flyttades staden till sin nuvarande plats. Genom eldvådor har staden lidit mycket, och den 21 till 22 maj 1721 plundrades den och uppbändes helt och hållet af ryssarna.

År 1903 anlade staden vattenledning, hvilket medförde en förbättring för brandväsendet sedan erforderlig attiralj inköpts och monterats på tvenne »brandpostkärror» hvilka placerades på skilda platser i staden och betjänades af inrollerat manskap från allmänna brandvärnnet.

Sedan vattenledningen blifvit anlagd gjordes framställning af dåvarande brandchef om organisation af en brandkår men blef ej bifallet utan det allmänna brandvärnnet fick fortfarande kvarstå.

År 1914 ställde brandstodsbolagen som villkor för att ej höja försäkringspremierna måste staden organisera en brandkår och om en sådan kom till stånd skulle premierna sänkas.

Efter denna välbeföliga påstötning uppdrog herrar stadsfullmäktige åt brandchefen J. O. Viklund att organisera en delvis fast brandkår, inköpa erforderlig brandmateriel, byta ut brandtelegrafen mot en modern och tillförlitlig sådan. Denna organisation blef ej påbörjad förr än i februari månad 1917 och den 1 maj 1918 var den fullt genomförd, enligt nedan:

Ett staden tillhörigt spruthus med tvenne bostadslägenheter en trappa upp förvandlades till redskapshall och bostäder för brandmästare och en kusk. Stall och brandtelegraftrum tillbyggdes, stallet är afsett för 3 hästar, telegraftrummet är afsett för brandtelegraf, batteriskåp och 3 sängplatser.

Två hästar, två redskapsvagnar, en mek. stege och en ny brandtelegraf inköptes.

Kårens personal består af 1 brandchef, 1 vice brandchef, 1 brandmästare, 1 brandtelegrafvakt, 2 kuskar och 20 icke kasererade brandmän med ringklockor uppsatta i bostäder och arbetsplatser.

Brandchefen och vice brandchefen väljas årligen och äro bosatta utom brandstation.

Brandmästaren, brandtelegrafvakten och kuskarna äro fast anställda, brandmästaren och en kusk har bostad inom brandstationen, brandtelegrafvakten och en kusk har hyresbidrag. De 20 icke kasererade erhålla visst arvode pr år jämte ersättning för öfningar och eldsvådor.

Om natten skall två af de icke kasererade turvis ligga i brandstation mot ersättning.

Av kårens hästar skall om dagen alltid en finnas å stall och den andra användas till körningar för stadens räkningar.

Brandtelegrafn, hvilströmesystem, med brandskåp och ringklocka inkopplade på gemensam slinga, är tillverkad af Siemen & Halske, Berlin, levererad och inom brandstation uppmonterad af Elektriska A.-B. Siemens-Schuckert, Stockholm. Ytterledningarna tillhöra telegrafverket, äro nydragna och dess sammanlagda längd är cirka 13 km.

Linjearbetet, inkoppling af brandskåp och ringklockor har utförts af telegrafverkets personal hvilka äfven svara för underhåll och reparationer. Brandskåpens antal är 18 och dessa äro alla uppsatta på skilda platser ute i staden.

Utrycknings- och eldsläckningsredskap består af: 1 ångspruta, Ludviksbergs n:o 8 med cirka 500 m. 76 mm. hampslang försedd med ögonblickskopplingar, vattenledningen med ett tryck af 9 atm. och 118 brandposter, 1 två spänd redskaps- och manskapsvagn, tillverkad af E. E. Fromell, Sundsvall, uppmonterad med 350 m. 63 mm. hampslang, 2 st brandposthufvud, 4 st. strålrör, 2 st. brandpostnycklar, 1 st. aasuransspruta, 3 delar skarfstegar, 1 hakstege, 5 st. manskapsyxor, 5 st. manskapslinor, lindade på rullar, huggyxor, kofötter, afstängningslinor, vattenhinkar m. fl. mindre verktyg, 1 enspänd redskaps- och manskapsvagn, tillverkad af N. A. Ekberg, Gäfle, uppmonterad med 250 meter vattenledningslang, för öfrigt samma redskap som på den förra, 1 mek. stege, 16 m. tillverkad af E. E. Fromell, Sundsvall, på denna medföres 75 m. vattenledningslang, 1 brandposthufvud, 1 nyckel, ett strålrör och en »rutschbana», Billmans.

Brandkåren ägor cirka 2,000 m. vattenledningslang (hampslang) 63 mm. och försedd med Rekordkopplingar. Brandposterna äro försedda med ögonblickskopplingar. Som reserv till ångsprutan finnes cirka 500 m. dubbel 76 mm. hampslang försedd med skruvkopplingar. 6 st. handkraftsprutor, hvilka äro placerade i spruthus på skilda platser i staden. Dessutom kan vid behof hjälp påräknas från Hudiksvalls Trävaru A.-B. som äger 2 st. flodsprutor med ständigt uppellade ångpannor.

Eldsvådor som inträffat under de senaste 40 åren eller under nuvarande brandchefs tjänstetid af större omfattning må nämnas eldsvådan 1878 då en tredjedel af staden brann ned till grunden och eldsvådan 1879 då en fjärdedel af Återstoden af staden rönte samma öde.

År 1906 uppstod af obekant anledning eld i Trävarubolagets brädgård, hvilken till största delen brann ned och elden kastade sig öfver järnvägen och antände en stadsdel, Ävik, där omkring 100 gårdar brunno ned till grunden, lösöre och husdjur kunde ej räddas undan elden. Det lilla som befolkningen lyckades rädda vet sigen berättat att »välvilliga människor erbjöd sig att föra i säkerhet, hvilket också blef gjort, men platsen dit det fördes stod ej i ägarens makt att upptäcka». År 1909 brann återstoden af brädgården ned och så var den sagan all. O. N.

Lediga platser.

Vid Luleå stads fasta Brandkår

finnas några ordinarie brandmansbefattningar lediga att tillträdes den 15 nästkommande juli. Ansökan ställd till Drätselkammaren i Luleå och åtföljd af betygsskrifter samt frjude- och läkarebetyg, insändas till Brandchefen.

Afföningsförmåner: begynnelselönen 450:— kr. pr år med fyra ålderstillägg efter resp 1, 2, 3 och 4 år, hvartill kommer fri logementsbostad, fri uniformsbeklädnad och skodon, fri kost, fria skatter, fri tvätt & underkläder, fri läkarvård och medicin, olycksfallsförsäkring för 2,000:— kronor samt ersättning för resa vid inställelse till tjänstgöring.

Å den kontanta lönen utgår dessutom dyrtidstillägg med 33 % hvarjämte framställning gjorts om: dyrtidstilläggets ökning med ytterligare 20 %.

Fritidsförhållanden: fridynn hvart 6 dygn samt 21 dagars sammanhängande semester årligen.

Den, som förut haft ordinarie anställning vid fast kasernerad brandkår under minst 1 år, kan efter Drätselkammarens prövning, få tillgodoräkna sig hälften af föregående anställning med afseende å utbetalande af ålderstillägg.

Profjtjänstgöring 3 månader.

Brandchefen.

Brandfaran efter järnvägs- linjerna.

Förslag till lagstiftning finnes, meddelar
civilministern.

Vid första kammarens sammanträde den 4 juni besvarade civilministern hr Fahléns interpellation, huruvida särskilda åtgärder vidtagits till förebyggande af eldfaran från järnvägståg.

Talaren redogjorde för de åtgärder hvilka redan under normala förhållanden vidtagits till förhindrande af eldfaran från järnvägarna. Sedan vedeldning nu börjat komma till användning har järnvägsstyrelsen gått i förantvning om ett flertal nya säkerhetsåtgärder bestående i såväl konstruktiva förändringar å lokomotiven till förekommande af gnistkastning som och utmed järnvägslinjerna vidtagna anordningar för underlättande af släckning af eventuellt utbruten eld. Beträffande gnist-släckare har järnvägsstyrelsen bestämt sig för den vid finska statsbanorna använda s. k. gnistsläckarskorstenen och till ytterligare skydd uppsattas anordningar för vattenspolning af askklåda och soteåkp. Åtgärderna utmed banlinjerna bestå dels i en erinran till vederbörande linjeförvaltningar att iakttaga försiktighet vid anordnande af upplag, dels i anordnande af vakthållning vid sådana upplag hvarest fara för antändning föreligger, dels och slutligen i anskaffande af lämplig brandmateriel och dennas utplacering i omedelbar närhet af alla större vedupplag. I vissa fall ha dessutom extra åtgärder vidtagits. Beträffande de enskilda järnvägarna ha dessa till största delen efter anmodan af väg- och vattenbyggnadsstyrelsen vidtagit motsvarande åtgärder.

För ett slutgiltigt och enhetligt ordnande af föreliggande fråga är det emellertid af vikt att lagstiftning i ämnet kommer till stånd. Endast härigenom torde det vara möjligt att utan frivillig medverkan från vederbörande märkarens sida få till stånd effektiva skyddsåtgärder beträffande i närheten af järnväggiggande eldfarlig mark som är belägen utom järnvägens område. Förslag till dylik lagstiftning föreligger jämväl.

Hr Fahléns tackade för det skyndsamt afgifna svaret och framställde några erinringar för att ytterligare visa behovet af ett uppmärksamheten hålles riktad på de i interpellationen berörda förhållandena.

“Regula Combinè.”

För någon tid sedan började att föras i marknaden en kombinerad bränselbesparare och smörjningsregulator, benämnd »Regula Combinè». Uppfinningen, hvilken är gjord af en dansk militärflygare, diplomingeniör Mathiesen, grundar sig på den gamla jakttagelsen, att motorn vid större hastighet, ur förgasaren tillföres för mycket benzin för att förbränningen skall blifva fullständig. Apparaten består af ett kopparrör i hvars ena ända en kulventil finnes anbragt och i andra ändan en oljekondensator. Anordningen anbringas på gasröret som leder från förgasaren till inloppsventilerna och förbindes med den ena ändan med vefhuset. De i vefhuset befintliga gaserna uppsugas nu genom röret och tillföres motorn och utdrygar härigenom bränslet i ganska hög grad. Samtidigt tjänstgör äfven apparaten som smörjningsregulator i det att den ur vefhuset kommande luften är oljemängd så att öfverläget på ventilerna härigenom erhåller bättre smörjning. Den omnämnda oljekondensatorn förhindrar att olja i så hög grad uppryckes att tändstiften därigenom bringas ur funktion. Vid första påseende ställer man sig nog ganska skeptisk gent emot en dylik apparat och tviflar nog på huruvida något resultat skall kunna uppnås. För en tid sedan inköptes af Örebro brandkår en dylik apparat afsedd för brandbilen. För att kontrollera spritåtgången med och utan »Regula Combinè» företogs följande prof. Sedan apparaten blifvit vederbörligen inmonterad afskrufvades öfverstycket och en packning inlades mot rörändan för att afstånga apparaten och således sätta den ur funktion. Härefter frånkopplades spritillförseln från stora tanken och motorn tillfördes endast sprit från en särskild behållare som medels en slang förbands med förgasaren. En liter sprit påfylldes, hvarefter starten skedde för att kontrollera huru lång väglängd som kunde tillryggaläggas med denna kvantitet. Sedan fem km. körts var spriten slut.

Nu skulle apparaten sättas i funktion men för att erhålla detta prof under fullkomligt lika förhållanden kördes tillbaka till startplaten. Här bortogs packningen och apparaten sattes i funktion. Samma kvantitet sprit användes och när denna var slut, hade åtta km. tillryggaläggits, således en bränslebesparing på öfver 50 proc.

Hvad beträffar apparatens värde som smörjningsregulator, är det gifvetvis ganska svårt att yttra sig om, ty under den korta tid vi

haft den i bruk har man ju! ej hunnit att samla några erfarenheter i det fallet.

Fungerar apparaten i fortsättningen lika bra blir det ju en afsevärd minskning i bränsleåtgången.

Arv. W. S.

Medaljerad brandchef.

Brandchefen i Mariestad, löjtnant J. F. Norrlander, har af styrelsen för Försäkringsbolaget Allmänna Brand tilldelats bolagets större belöningsmedalj i guld såsom vederståle, ej mindre för den nitiska omsorg som egnats bolaget i egenskap af ombud i Mariestad än äfven för den synnerligen förtjänstfulla verksamhet såsom mångårig brandchef i nämnda stad.

TIDAHOLM'S
NYA
LAST- OCH BRANDKÅRS-
AUTOMOBILER

NY, ÖVERLÄGSEN KONSTRUKTION.
DRIFTSÄKER. EKONOMISK.

GENERALAGENTER:
CRONSTEDT, KASTENGREN & CO
(i Damer - Mercedes Automobilagentur)
BIRGERJÄRLSGATAN 6, STOCKHOLM.
ALLA SLAG AV AUTOTILLBEMÖR...

Eldsvådor.

Stockholm.

Onsdagen den 8 maj kl. 5,25 f. m. kallades Johannes brandstation till Luntmakaregatan 19, Ljunglöfs snusfabrik, genom larm från brandekåpet inom fabriksområdet. Vid framkomsten befanns att eld uppstått troligen genom själfantändning i humle — inom ett torkrum beläget 1 tr. upp inom fabriksens norra flygel.

Fabrikskomplexet består nämligen af en mot Luntmakaregatan vettande fasadbyggnad och tvenne med denna sammanbyggda flyglar sträckande sig mot gården i västlig riktning. Samtliga byggnader äro uppförda af sten i tvenne våningar förutom vindsvåning och den där ofvanför varande hanbjälkviden. Inom den norra flygeln, fabriksens äldsta del, inrymdes 1 tr. upp tvenne torkrum samt den s. k. kvarnen och 2 tr. upp i vindsvåningen, hvilken äfven inretts torkrum, mjölsorteringsrum med lager af trämjöl samt kök och matsal m. m. för arbetspersonalen. Å den ungefär 400 kvm. stora hanbjälkviden voro siktmaskiner uppställda och stora mängder af tobak, humle och trämjöl lagrade. Genom tvenne medelst brandtrygga dörrar försedda dörröppningar stod denna hanbjälkvid i förbindelse med fasadbyggnadens vindsvåning och var å denna likosom å den ofvanför varande hanbjälkviden lagrade stora mängder af humle och papperspåsar.

Inom såväl norra flygeln som fasadbyggnaden utgjordes botten mellan vindsvåning och hanbjälkviden af trä samt var i flygelbyggnaden på flera ställen genombruten i och för trätrumror och paternosterverk och i fasadbyggnaden för lagring af humlen hvilken på dessa ställen lagrats från vindsvåningens golf upp till byggnadens yttertak.

Från brandpost å fabriksgården utlades tvenne slangledningar, af hvilka den ena togs upp för en fabriken tillhörig stege till förutnämnda torkrum och den andra genom trappan upp till öfverliggande rum dit elden inom kort spred sig genom en med tobak fylld trärumma. Efter $\frac{3}{4}$ timmes släckningsarbete syntes elden fullt begränsad hvarför mekaniska stegen hemsändes, dock utan bemanning, enär manskapet behöfdes i och för fortsatt lämningsarbete.

Under släckningsarbetet företogs upprepade undersökningar å flygelbyggnadens hanbjälkvid, men förmärktes hvarken trärök eller hetta, ej heller något annat som kunde gifva anledning till att elden skulle sprida sig hit upp. Omedelbart efter en dylik undersökning i närvaro af en verkmästare vid fabriken,

meddelade dock i vindsvåningen arbetande brandmän att elden spridd sig till hanbjälkviden, hvilken inom ett par minuter stod i full brand i hela sin utsträckning. Genom någon eller några af de omnämnda trätrummor hade elden oförmärkt banat sig fram till hanbjälkviden. Anledningen till eldens oerhört hastiga spridning öfver hela vinden måste tillskrifvas där hopade lättantändliga och torra ämnen af olika slag. På grund af bristfälliga branddörrar mellan fasad- och flygelbyggnaderna spred sig elden vidare till den förstnämnda byggnadens hanbjälkvid.

Förstärkning tillkallades från Johannes brandstation hvarjämte Katarina brandstation kallades till eldstället.

Det fortsatta eldsläckningsarbetet bedrefs med ytterligare 10 stycken slangledningar, däraf 8 stycken från tre automobilmotorsprutor och öfriga från tvenne brandposter. Slangledningarna fördelades så, att 3 stycken — däraf en genom trappuppgången och 2 öfver utskjutstege rest från Luntmakaregatan — fördes upp fasadbyggnadens hanbjälkvid och 7 stycken drogos fram mot den norra flygeln. Af dessa togos 3 slangledningar upp genom trapporna till våningarna 1 och 2 trappor upp samt hanbjälkviden, 2 slangledningar öfver mekanisk stege rest från Luntmakaregatan till hanbjälkviden, 1 slangledning likaledes öfver mekanisk stege rest å gården mot flygelns västra gafvel samt 1 slangledning öfver utskjutstege till hanbjälkvidens norra sida. Omkring kl. 10 f. m. var elden begränsad, men fortsattes eftersläckningsarbetet till kl. 7,15 e. m. då vakthållning med 2 slangledningar öfvertogs af fabriksens egen personal. Dessa två slangledningar intogos fredagen den 10 maj kl. 11 f. m.

I och för läns-pumpning af vatten, som under släckningsarbetet samlats i källaren, placerades en automotorspruta å gården och arbetade här under 5 timmar.

Af elden förstördes inom den norra flygeln hela hanbjälkviden med här befintliga maskiner och inneliggande lager af humle, tobak och trämjöl samt det i vindsvåningen belägna sorteringsrummet. Inom fasadbyggnaden förstördes en stor del af det å hanbjälkviden upplagda humleförrådet samt papperspåsragret. Underliggande våningar i flygelbyggnaden skadades af vatten.

GYMNA SVENSK BRANDKÅRS-TIDNING
ANNONSÖRER!

Paris' brandväsende.

I förhoppning om att det kan intressera våra läsare att få kännedom om huru en världstads brandväsende arbetar under dessa krigstider meddela vi här nedan, efter en utländsk facktidsskrift, några utdrag ur årsberättelsen för staden Paris' brandkårsregemente.

Regementet består af 2 bataljoner, hvardera om 6 kompanier, den på stat upptagna styrkan utgör 52 officerare och 1,803 underofficerare och menige fördelade på 12 kompanikaserner och 3 mindre vakter, s. k. poster, i offentliga byggnader. Brandkåren ryckte ut 6,087 gånger, däraf för eldsvådor 1,414, för skorstenseld 2,755, för bärgning och lifräddning vid eldsvådor 343, för att lämna hjälp i andra fall 500 och för eldsvådor i stadens omgifningar 75 gånger. Vid eldsvådorna räddades sammanlagt 22 personer under det att 52 brunno inne. Af djur räddades 66 och 9 brunno inne.

Släckningsförfarandet är ungefär som hos oss, man använder vattenämbar, handkraftsprutor, kemiska eldsläckningsapparater, brandposter i hus och på gator samt automobilsprutor. Ångsprutor användas numera icke i Paris. Vid släckning av den största eldsvådan under året användes icke mindre än 60 slangledning, däraf 25 från motorsprutor. Till regementets förfogande stå 93 automobilfordon, däraf 83 för direkt brandtjänst samt 5 befals-

vagnar, 3 öfningsvagnar och endast 2 ambulansvagnar, ett efter vårt sätt att se mycket ringa antal. Varje utryckning består af en redskapsvagn, en manskapsvagn försedd med centrifugalpump levererande omkr. 2,000 liter vatten och en stegvagn. Redskapsvagnen medför 300 m. och manskapsvagnen 160 till 600 m. slang. En del hästfordon finnas äfven och förfogar regementet öfver 24 st. hästar.

Till vattenledningsnätet äro 7,797 brandposter anslutna och varierar ledningstrycket mellan 3 och 4 atmosfärer. För allarmering af brandkärn finnas 1,115 brandskåp, däraf 540 offentliga och 575 privata, dessutom finnas 514 direkta telefoner. Afståndet mellan brandskåpen är 400 m. Brandtelegrafledningarnas längd är 7,183 m. Stadstelefonen har 30,000 abonnenter.

Kostnaden för brandväsendet utgjorde för år 1915—16 3,384,121:25 fr., däraf aflöning m. m. 2,670,000 fr., redskap 311,347:25 fr., telegraf 62,200 fr. och hälsovård, skolor, kontorskostnader o. dyl. 340,574 fr. Däraf erlade staten 50,000 fr., departementet 20,000 fr., fabriker, varuhus o. dyl. 305,000 fr., försäkringsbolag 200,000 franc och staden Paris 2,809,121:25 fr. eller pr innevånare 0., franc.

Dödsolycka på Uppsala brandstation.

För en tid sedan inträffade en säregen dödsolycka på Uppsala brandstation.

Brandsoldaten nr 7 Eriksson arbetade på skomakarverkstaden, och hans 4-åriga dotter hade just kommit upp till honom med ett par skor, när allarm slogs. Eriksson rusade genast upp men hade sinnesnärvaro nog att först föra ut flickan till trappuppgången från gården, innan han åkte ned för den från verkstaden till redskapshallen ledande glidstängan. Emellertid sprang flickan åter in i verkstaden och tittade ned efter fadern med påföljd att hon råkade störta handlost med genom den 10 meter höga trumman.

Hon omhändertogs genast och fördes ögonblickligen och innan brandkåren ryckte ut, i ambulansvagn till akademiska sjukhuset, där hon senare afled.

När brandkåren kom fram till allarmplatsen, visade det sig, att det hade varit falskt allarm, hvarigenom ett människolif spilldes. Detektiva polisen är nu på spaning efter den skyldige.

Förbandslådor

Från 3:— till 35:— kr.

**SJUKVÅRDS- OCH
FÖRBANDSARTIKLAR**

GUMMIVAROR

m. m., m. m.

köpas bäst och billigast från

Fritz Svensson,

Drottningg. 34 ÖREBRO Rikstel. 1689

Stockholms brandmän i ekonomiskt betryck.

Att brandmännen i Stockholm tyckes vara mindre väl tillgodosedda, hvad löneförhöjningar beträffar, framgår af följande art., hvilken vi hämtat ur en hufvudstadstidning:

Brandkårens kamratförening har i dagarna haft extra sammanträde för att dryfta kårens lönefråga, hvilken behandling från stadsfullmäktiges sida framkallat allmän missnöjning inom kåren.

Redan i februari månad gjordes framställning om ett lönetillägg på 400 kr., men trots påminnelser har framställningen icke ännu kommit före. En hemställan från drätselnämndens första avdelning den 10 juni om löneförbättring åt brandmännen blef lika resultatlös, och frågans afgörande är nu uppskjutet.

Förmodligen, uttalades det på sammanträdet, får lönekommittén hand om den, och under tiden komma brandmännen att tillhöra en af de i lönehänseende sämst ställda kärnorna i Stockholm. Vid en jämförelse med t. ex. spårvägsmännens senaste afval visar det sig att lägsta lön däri med 87 kr. öfverstiger den lägsta vid brandkåren.

För många brandmän var också ställningen nu vid kvartalsskiftet så brydsam att de endast genom att taga lån ur brandkårens enskilda kassa sågo sig i stånd att möta de stegrade utgifterna.

Stadsfullmäktiges nästa sammanträde hålles först i september. Någon förbättring i brandmännens löneförhållanden kan det sålunda icke bli förr än vid denna tid, och mötet gick därför i författning om erhållande af dylikt lån. Fränsedt det riskabla i att på detta sätt draga växlar på en oviss framtid, framhölls det förödmjukande i att en kår, på hvilken det sålles så stora fordringar som på brandkåren, icke ser sitt arbete så pass uppskattadt att det inbringar den enskilde medlemmen en anständig bärning. Detta förhållande måste naturligtvis verka nedsättande på den arbetsglädje brandmännen bör känna för att kunna fylla sitt många gånger svåra värf.

Flera brandmän ha också på senare tiden slutat för att ägna sig åt någon verksamhet, där de mera uppskattas, och de uppkomna vakanserna äro omöjliga att fylla, om nuvarande löneförhållanden bibehållas. Dessutom framhölls att stadsfullmäktiges behandling af brandmännens lönefråga varit ägnad inge den uppfattningen att stadsfullmäktiges lönepolitik icke dikteras så mycket af rättvisa och billighet

som fast mer af de maktmedel med hvilka de olika lönetagarnas kraf understödes och den hänsynslöshet med hvilken de framföras.

Det förefaller oss märkvärdigt att vederbörande i Stockholm så litet beakta sina brandmäns kraf på en något så när rimlig lön.

Stora fordringar ställes ju på brandkåren och ingen dag går väl näppeligen förbi utan att någon uttryckning sker, förutom en hel del andra saker som kåren tages i anspråk för.

Att Stockholms brandkår innehar stor popularitet framgår alltid af referaten öfver dess arbete, men när det gäller löneförbättringar tyckes denna popularitet ej hjälpa. Att chefen för Stockholms brandkår gör hvad som kan göras för kårens bästa, är oss väl bekant. Som ett bevis härför är följande skrivelse, hvilken han, för att bereda kårens personal bättre tillfälle till inköp af matvaror, tillställt lifsmedelsnämnden:

Till Stockholms stads lifsmedelsnämnd.

Genom rådande lifsmedelsbrist och därmed förbundna svårigheter har enligt hvad bifogade läkarenty utvisar Stockholms stads brandkårs personals arbets- och motståndskraft vid utöfvandet af sitt yrke i så afsevärd grad förminskats att stadens säkerhet därigenom i ej oväsentlig grad äfventyras.

Erfarenheten under senaste månaden vid brandkårens arbeten såväl vid lifräddning som eldsläckning och därmed sammanhörande visar äfven i praktiken att personalen i uthållighet och styrka, såväl andlig som kroppslig, ej på långt när kan prestera hvad som för varit möjligt och som på grund af brandkårens begränsade numerär är nödvändigt och att krafterna äro i ständigt nedgående.

Brandkårens personal intager i yrkesutöfning och jämsgöring en särställning, som fordrar en ständigt vaksamhet, koncentrerad kraf och en kraftig vilja för att kunna genomföra de ständigt allvarliga, många gånger lifsfarliga uppgifter, inför hvilka de blifva ställda och på hvilkas snabba, rätta och lyckliga utförande oerhörda värden för att ej säga hela hufvudstadens befolknings säkerhet beror.

Därest den nuvarande undernäringen skall fortsätta med som nu nedgående kurvor blir ställningen om någon månad ännu allvarligare, i all synnerhet om sjukdomar än mera skola inträffa bland personalen, tendenser till ökning i detta afseende är redan märkbar, liksom personalens önskan att lämna kåren.

Att ersätta denna personal inom rimlig tid går icke. En brandman i t. ex. manskapsklassen är nämligen ej färdigutbildad i yrket förr än efter tre år, i de högre graderna efter längre tid.

Med kännedom härom bör väl förstås huru nödvändigt det är att hålla denna personal uppe i kraft. Här är ej alla fråga om välmåga och öfvernärning utan endast full manlig kraft för att kunna fullgöra sin absoluta plikt till det yttersta.

På grund af hvad sålunda anförts och med hopp om förståelse hos lifsmedelsnämnden för det allvarliga i situationen och att bot häremot snarast rådes, har jag äran anhålla, att nämnden ville föranstalta att lifsmedel genom nämnden tillhandahållas brandkäreans andelstörening i tillräcklig mängd, liksom att nämnden ville utverka utökning för personalen af redan ransonerade varor och att vid ransonering af nya varor hänsyn toges till personalens behof liksom att ransonerade varor äfven kommer personalen till del.

För att ej mera lifsmedel skola uttagas än hvad som är oundgängligen nödvändigt vore måhända lämpligt, att nämndens läkare ville samråda med brandkäreans läkare för att bestämma de olika lifsmedeln liksom mängden af dessa pr person och vecka.

Visserligen borde i de förmåner som nämnden kan medgifva för brandkäreans personal i berört hänseende endast käreans manliga medlemmar inräknas, men då numera största delen af personalen är gift, alltså har familj, anser jag som nödvändigt att jämväl familjerna blifva delaktiga i dessa utökningar, då annars målet blir förfeladt, ty familjeförsörjaren kommer säkerligen ej att utnyttja sin merranson för sig själf, utan kommer att dela med sig åt familjen.

På grund häraf har jag äran anhålla att brandkäreans personal jämte familjer utgörande tillsammans cirka 650 människor må komma i åtnjutande af ofvan gjorda framställning.

Ur brandkäreans årsberättelser.

Norrköping.

Antalet utryckningar har under året utgjort 79.

Brandkären har varit alarmerad:	
För eldsvåda eller eldsvådetillbud	49 gånger.
» soteld	25 »
» läns-pumpning	2 »
» falskt alarm	3 »

Den utbetalda brandskadeersättningen uppgår till kronor 13,799 och 78 öre, däraf kronor 2,722 och 25 öre för fast egendom och kronor 11,078 och 53 öre för lös egendom eller 0,23 % af försäkringssumman för den egendom, som till större eller mindre del tagit skada.

Väglängden, som under brandkäreans utryckningar tillryggelagts, uppgår till 202,88 km. Slanglängden, som vid eldsvådor varit använd, utgör sammanlagt 880 meter.

Allmänna Brands 75-årsjubileum.

Försäkringsbolaget Allmänna Brand har lördagen den 15 juni hållit bolagsstämma i Jönköping och samtidigt firat sitt 75-årsjubileum. I anledning af detta sistnämnda har utgifvits en ståtlig minneskrift innehållande en kort historik öfver bolagets verksamhet under de gångna åren och försedd med grafiska tabeller, utvisande den omfattning verksamheten nått och den rangställning bolaget nu intager inom den svenska försäkringsvärlden. Vid stämman erinrade styrelsens ordförande dr. C. von Porath, om jubileet och meddelade att man gått i författning om präglande af en minnesmedalj. Ansvarsfrihet beviljades och styrelsens förslag till användande af vinsten, 380,777 kr., godkändes.

Samtliga bolagets funktionärer vid hufvudkontoret, pensionärer och styrelseledamöter tillerkändes i enledning af jubileet en gratifikation af en månads aflöning.

Många utryckningar.

Mariestads brandkår har under tiden 2—22 innevarande juni månad alarmerats och utryckt 9 gånger, däraf för eldsvådor och tillbud till dylika 4 gånger samt för skogseld 1 gång och öfriga för soteldar under rådande stormdagar. I detta sammanhang kan framhållas fördelen med vår brandbilstransport, däri nämligen dels att genast komma fram till eldstället och dels äfven icke minst medförande fulltalig personal jämte behöflig brandredskap och materiel, hvilket hittills gjort att elden kunnat stäfnas till det omfång som befinns vid brandkäreans ankomst.

Notiser.

Stockholm.

Brandkåren har under maj månad alarmrats för eldsvådor, soteldar o. d. 67 gånger. Af eldsvådorna hafva fyra släckts med 1, en med 2, en med 3, en med 4 och 1 med 12 slangledningar.

771 sjuktransporter samt 20 djurtransporter ha verkställts, hvarjämte brandkårens biträde i 5 andra fall tagits i anspråk.

Karlskrona.

Vid Karlskrona brandkår har manskapets löner reglerats fr. o. m. den 1 april d. å. Grundlönen är höjd från 1,010 kr. till 1,440 kr. pr år. Dessutom är den gifta personalens hyresbidrag höjdt från 150 till 240 kr. pr år.

Äfven är gjord en liten ändring i ålders-tilläggen, så att dessa nu utgå med ett belopp af kr. 120 hvardera efter 2, 4, 6 och 8 år mot förutvarande, samma belopp efter 2, 4, 6 och 10 år.

Samtidigt bortskaffades militärtitlarna och ersattes med titlarna öfverbrandmästare, brandmästare, brandförman och brandman.

Karlskrona brandkår är fr. o. m. dec. 1917 anslut till Svenska kommunalarbetareförbundet.

Örebro.

Örebro stadsfullmäktige har på sitt senaste sammanträde beviljat brandkårens personal nytt dyrtidstillägg att gälla från den 1 april till den 31 mars 1919. Med 33 proc. å lönen den 31 mars 1918, plus injänta åldersstillägg och hyresbidrag samt en grundplåt av kr. 365:—, hvilken utdelas i förskott på en gång.

Dessutom utgår ett kristidstillägg till gift brandman med kr. 150:— för hustru och kr. 75:— för barn under 15 år å en inkomst upp till kr. 2,000:—. För inkomst öfver 2,000 kr. utgår samma tillägg med kr. 100:— för hustru och kr. 50:— för barn pr år räknadt.

Utom dessa tillägg har stadsfullmäktige beviljat brandmästaren och båda brandsergeanterna var sitt personligt lönetillägg å kr. 500:— att utgå från den 1 jan. 1918.

Halmstad.

I januari inlämnades af underbefäl och manskap vid brandkåren i Halmstad en skrivelse till brandstyrelsen, med anhållan att brandstyrelsen måtte hos Stadsfullmäktige föreslå att samtligt underbefäl och manskap måtte komma i åtnjutande af en årlig semester af 14 dagar, denna anhållan afslogs dock af brandstyrelsen. Manskapet lät sig icke nöja med afslaget utan vände sig direkt till medlemmar af stadsfullmäktigekåren af hvilka en lofvade taga upp saken som egen motion. Ärendet blef åter remitteradt till brandstyrelsen, hvilken ånyo afstyrkte detsamma och likaså afstyrktes ärendet i beredningsutskottet. Till stadsfullmäktiges sammanträde i april hade en annan skrivelse från brandkåren inkommit med kraf på förhöjdt dyrtidstillägg och löneförhöjning, semesterfrågan var äfven samtidigt uppe men båda frågorna bordlades till nästa sammanträde. Under tiden uppvaktades en del af herrar stadsfullmäktige personligen och då frågan åter vid sammanträdet den 23 maj upptogs till behandling uppträdde talare både för och emot, resultatet vid omröstning blef att semestern beviljades med 23 rösters majoritet, lönefrågan hänsköts till en tillsatt kommitté i och för utredning. Semester hade förut endast åtnjutits i 6 dagar årligen.

Rättelse.

I majnumret af Svensk Brandkärstidning har i notisen från Örebro brandkår insmugit sig ett fel:

I höjningen af grundlön står det att lönen höjts från kr. 75:— till kr. 100:— pr månad, skall stå kr. 110:—.

Gynna

Svensk Brandkårs-Tidnings

annonsörer!

Trelleborgs Gummitfabriks Aktieförlag tillverka sug- och spöslangar samt tekniska Gummitvaror af alla slag.

Afdelningskontor och nederlag: SKEPPSBRON 4, GÖTEBORG.